

SETMANA SANTA CAMPRODON 2022

PROCESSÓ DELS SANTIS MISTERIS TRENTA-TRESEN MEMÒRIA

Recordant Mossèn Josep Sala

Fa poc més de mig any, que al mes de setembre sortien els nostres romans per homenatjar i acomiadar a Mn. Josep Sala. I en aquesta memòria en volem deixar constància, pel que va suposar, perquè sempre va estar al peu del canó i disposat a donar un cop de mà a qui ho necessités. I com que res val més que una imatge, us en deixem unes quantes, i una paraula per a Mn. Josep Sala: GRÀCIES!

Editorial

President

Mn. Joan de Déu

Sotspresident

Marc Navarro i Moya

Secretària

Geni Bueno i Prast

Tresorer

Lluís Bassaganya i Sánchez

Regidora de Cultura

M.ª Àngels Reixach i Sau

Vocals

Miluca García i García

Esther Vila i Solsona

Sara Creixans i Danés

Anna Pagès i Mingorance

Material

Josep Claret i Gratacós

Secció Tropa

Toni Corominas

Marià Morer i Montllor

Francesc Vila i Corbella

Edita

Associació dels Sants Misteris

Col·labora

Ajuntament de Camprodon

Fotografies

Mancomunitat de la Vall

Arxiu Ajuntament

Arxiu Processó

Fotos Boi i Raül Carmona

Foto portada: Raül Carmona

Tiratge d'aquesta edició

2.000 exemplars

Impremta i disseny gràfic

Gràfics, art en gràfiques

Dipòsit legal

GI-550-95

Col·laboradors revista

Guiomar Rovelló

Marià Anglada

Gairebé no faria falta dir res perquè els sentiments d'emoció, d'il·lusió i de felicitat que sentim al saber que aquest any hi haurà processó, són indescriptibles.

Novament, tornarem a fer pinya per participar en aquesta gran manifestació cultural, que ens uneix com a veïns i veïnes de la Vall de Camprodon. Malauradament aquesta pandèmia, o el curs de la vida, se'ns ha emportat a més d'un ésser estimat que també era present a la nostra processó. Però ens quedarà el seu record i amb la seva força sortirem en processó per homenatjar-los a tots. Als que hi són i als que hi varen ser.

La nostra processó dels Sants Misteris de Camprodon és la prova real que la suma d'aportacions individuals fan projectes majestuosos i increïbles. Gràcies a tothom per formar part de la família de la processó i per aconseguir que sigui tot un èxit. Ningú és imprescindible, però tots som necessaris. Visca la processó!

La Junta

*Visquem amb goig aquestes jornades i, amb l'esperit serè, amb l'austeritat i serietat que ens ha distingit sempre, anem a acompanyar la **PROCESSÓ DELS "SANTS MISTERIS"** el Divendres Sant.*

La Junta de la Processó

CANSALADERIA i CARNISSERIA

Can Parruc

MOLLÓ
C. de l'Església, 7
Tel. 972 74 00 35

Embotits casolans, carns selectes de la Vall
SERVEI A DOMICILI
Tels. 619 968 215 / 616 791 131

La Casa de la Mel

Ca La Núria

SETCASES

Restaurant · El Costabona

Plaça Major, 10
17868 **MOLLÓ** (Girona)
Tel. 972 13 03 63

explora
esports

Els avets de Camprodon S.L.
c/ Isaac Albéniz, 7
972 740 032 · 636 758 090
info@exploraesports.com

Programa d'actes de la Setmana Santa 2022

DIJOUS, 14 D'ABRIL

A les 8 h del vespre

Concentració al monestir de Sant Pere de tot el Maniple, degudament uniformat, per passar revista de material.

A 2/4 de 9 h del vespre

Desfilada fins a la Porta de Cerdanya, on les autoritats de la Vila faran entrega de la maça (símbol del poder de l'autoritat) als soldats romans. Tot seguit l'abanderat arribarà fins a la torre del pont, i prenent el penó, farà mostra de la conquesta de Camprodon. A continuació, es desfilirà fins a la plaça de la Vila on faran els honors davant la Casa Consistorial.

RECORREGUT:

Plaça Santa Maria
C/ València
Quatre Cantons
C/ Ferrer Bàrbara
Plaça Doctor Robert (interpretació de la RETRETA)
Palanca d'Enllà Ter
Passeig d'Espinalba
Pont Nou
Antic carrer Major
Camí del Castell
Plaça de la Vila
C/ Sant Roc
C/ Isaac Albéniz
Quatre Cantons
C/ València
Monestir

DIVENDRES, 15 D'ABRIL

A 3/4 de 8 h del matí

Sortida dels romans de la plaça Santa Maria directament fins a l'església del Carme.

A les 8 h del matí

Concentració davant l'església del Carme per fer la sortida del viacrucis (processó de les dones) pels diferents carrers del poble. Una vegada acabat el viacrucis, la tropa es dirigirà a l'Hospital geriàtric on es farà una retreta. Posteriorment, esmorzar amb coca i xocolata al lloc que designarà la Junta.

RECORREGUT:

C/ Catalunya
Plaça de la Vila
C/ Sant Roc
C/ Isaac Albéniz
Plaça C. A. Torras
C/ Ferrer Bàrbara
Plaça Doctor Robert
C/ València
Plaça Santa Maria
Església Santa Maria

A 2/4 de 9 h del vespre

Sortida en marxa ràpida vers la plaça de la Vila per fer el lliurament al Centurió del Maniple del banderí de comandament, així com per recollir els Decurions i el Penó del Maniple. Col·locació a les escales del monestir del Retaule de la Passió.

RECORREGUT:

Plaça Santa Maria
C/ València
C/ Isaac Albéniz
C/ Sant Roc
Plaça de la Vila
AJUNTAMENT (STOP)
Capità Manaire i Pendó (RETRETA)
C/ Sant Roc
C/ Isaac Albéniz
C/ València
Plaça Santa Maria

A les 9 h del vespre

Una vegada formats a les escales del monestir, començament de la Processó dels Sants Misteris.

RECORREGUT:

Retaule de la Passió (JARDINS)
Plaça Santa Maria
C/ València
C/ Ferrer Bàrbara
Plaça Doctor Robert
Plaça C. A. Torras
C/ Isaac Albéniz
C/ Sant Roc
Plaça de la Vila
C/ Josep Morer
Passeig de la Muralla
Plaça del Carme
Església del Carme.

Popular de Fluid Elèctric Camprodon sccl

C/. Bastiments, 1 - 17867 CAMPRODON (Girona)
Tel. 972 74 01 17 - Fax 972 13 04 88 - cpfecam@gmail.com - atr.fec2@gmail.com

DISTRIBUCIÓ D'ENERGIA ELÈCTRICA

ANGLADA
Llibreria - Papereria
tel 972 74 02 79
València, 17
17867 Camprodon

Agència d'assegurances
Lluís Bassaganya
C/València, 45 - CAMPRODON
Tel. 972 740 343
E-mail: lluis@asanchez.es

Mònica Rigat
PERRUQUERIA UNISEX
C/ VALENCIA Nº 16
17867 - CAMPRODON
Tel. 972.741.340

La Junta Informa

RECORDEM

Us preguem que respecteu al màxim els dies de recollida de material. S'avisarà oportunament.

A l'hora de la processó, els arrencadors, zeladors i perxers són el màxim òrgan d'autoritat, per tant, cal fer cas de totes les seves ordres.

SUGGERIM

Que per si algun motiu no podeu participar a la processó, deixeu la vostra túnica a alguna persona que estigui interessada a participar-hi, d'aquesta manera mantindrem el nombre de membres de cada pas.

Tot i que, per tal de mantenir la tradició s'ha permès que a la processó hi vagin homes vestits de carrer fent llum als passos, ens agradaria que totes les persones (dones i/o homes) que vulguin participar-hi, ho facin vestint la túnica.

RECOMANEM

Que abans de la sortida de la processó des de la plaça del monestir, les persones que acompanyen els participants abandonin el recinte, ja que dificulten la formació dels passos.

Que per participar en els diferents passos de la processó, s'han de tenir 15 anys, com a mínim.

Finalment, quan arribem a l'església del Carme, donat que es podrà sortir pel darrere, no hi haurà necessitat d'esperar-se ni de sortir per la porta principal.

PREGUEM

Que les túniques estiguin ben planxades i siguin suficientment llargues com per tapar la roba de carrer (que seria sempre fosca). Aconsellem sabates i mitjons de color fosc.

No als talons i les sabates esportives.

(observeu-ne algunes mostres al recull de fotos).

És necessari que la processó no degeneri, per tant, us demanem que les atxes siguin noves.

AGRAÏM

A l'Anna i en Joan de l'Hotel Camprodon per la xocolatada amb què ens obsequien, i que cada any és millor.

A en Joan Planella i en Jaume Triadú, com a perfectes tramoistes i col·laboradors en les feines més feixugues.

A tots aquells que posen el seu granet de sorra perquè surti la processó.

HORARI DE VISITA AL MONESTIR

Dijous dia 14	Matí d'11 h a 14 h Tarda de 16 h a 20 h
Divendres dia 15	Matí d'11 h a 14 h Tarda de 16 h a 20 h

**Venda de caputxons a la Pelleteria Gratacós
(Can Xano - Quatre Cantons)
Venda d'atxes a la Xarcuteria Can Xano -
Pl. Santa Maria**

Can Jepet
La cuina de 3 generacions
RESTAURANT
Setcases
c/ Molló, 11 - 17869 SETCASES (Girona)
Tel. 972 13 61 04
www.restaurantcanjepet.com
restcanjepet

Conca de Ter
BUNGALOW PARK
- 1ª CAT -

Nova inauguració
Burger CONCA DE TER
Ctra. Setcases, s/n Km 5,4 · 17869 Vilallonga de Ter
Tel.: (972) 740 629 · concater@concater.com
www.concater.com

**BAR
RESTAURANT
BRASERIA**
TAVERNA FRAIXANET
FORN DE LLENYA
TERRASSA EXTERIOR
CAMPRODON
C/ Freixenet, 8 - Tel. 972 74 07 24 - 17867 CAMPRODON

Can Tiranda
HOSTAL - RESTAURANT
Des de 1923
Av. Ull de Ter, 1 - 17869 SETCASES (Girona)
Tel. i Fax 972 13 60 52 - tiranda@intercom.es

Mas Can Buixat
ALLOTJAMENTS RURALS · ALOJAMIENTOS RURALES
La teva casa a la muntanya!
www.mascanbuixat.com
· SETCASES ·

Articles de pell
C. València, 11
Tels. 678 29 24 60
628 84 10 00
972 13 00 01
17867 CAMPRODON
jviladorca@gmail.com

Torna la processó dels Sants Misteris

En aquests dos anys, la pandèmia ens ha impedit de viure la màgia de la Setmana Santa, aquest espectacle cultural basat en la passió del nostre Senyor. Aquesta pandèmia encara no la tenim superada però gràcies a Déu ha afluixat. Però nosaltres no tenim dret a afluixar, per això aprofitem aquesta oportunitat que se'ns presenta, per recuperar allò que donava vida a la nostra vila; una altra vegada, hem de fer ressonar per tota la vall de Camprodon aquests tocs de tambors, de trompetes i els crits dels soldats romans; hem de sortir de les nostres cases per veure plens els carrers que gaudeixen de la processó, perquè la processó dels Sants Misteris torna a sortir el divendres Sant, torna a ser la nostra cita!

Ara sí, aquesta vegada sí, tot està preparat per tornar a viure la il·lusió, tornar a donar a la nostra vila aquesta fama que tenia, torna aquesta activitat religiosa i cultural que gaudia cadascú per la part que li toca, aquest esdeveniment tan rellevant per a la nostra generació.

La Setmana Santa, és un temps per acompanyar Jesús en el seu camí de la passió que el porta a la mort clavat a la creu. És un temps de pensar en les nostres creus de cada dia: les nostres preocupacions, els nostres sofriments, la nostra pobresa material i espiritual, totes les nostres inseguretats. Aquesta processó la viurem pensant en les víctimes de les guerres. Els altres anys, sentíem parlar de les guerres a l'Àfrica o a l'Àsia, i això no ens preocupava massa. Ara que la tenim a prop, ens hem tornat molt sensibles. La passió del nostre Senyor Jesucrist és el mirall del patiment que sofreixen els humans, és una alerta per

despertar la nostra sensibilitat, un avís per suscitar la nostra compassió, un missatge a tots nosaltres per lluitar contra tot allò que provoca el patiment de l'altre, una invitació a crear els espais de fraternitat.

Sempre he pensat que la guerra és una realitat que veiem i vivim però al darrer hi ha un joc d'interessos que no expliquen i lamentablement aquells que diuen: "No a la guerra" són els que continuen fabricant i venent armes!

Fem la nostra processó encomanant aquesta gent, víctimes de les decisions dels mandataris i demanant la conversió de les autoritats del món. Demanem per la pau en el món i que aquestes paraules de Jesús ressonin al cor de tothom: "Allò que no vols que et facin a tu, no ho facis a ningú".

Mn. Joan de Déu

HOTEL FAMILIAR
Edelweiss
CAMPRODON

NOVA
DIRECCIÓ

Ctra. Sant Joan, 28 - 17867 CAMPRODON - Girona
Tel. 972 74 06 14
infohoteledelweiss@gmail.com
www.hoteledelweiss.cat

FisioCamp

Anna Querall

678 410 482
Ferrer Bàrbara, 1
17867 Camprodon

Supermercats
charter
la franquícia de econsum

250 m²

OBERT DE DILLUNS A DIUMENGE

Plaça de la Vila 9-10, bx
Camprodon • T. 972 740 577

Perruqueria UNISEX

Hores convingudes de dimarts a dissabte
Servei de perruqueria a domicili
Dijous tancat

C. Josep Morer, 11 - Tel. 972 74 06 75 - Mòbil 620 795 836
17867 CAMPRODON (Girona)

ROMANÇOS

Joguines - Regals

Llana del país
Merceria

C. Sant Roc, 4 - Tel. 972 740 883
17867 CAMPRODON

El pont 9
RESTAURANT

C. Camí Cerdanya, 1 17867 CAMPRODON
Tel. 972 740 521
www.restaurantelpont9.com

Actes litúrgics i pietosos a la parròquia

El diumenge de Rams és el pòrtic de la Setmana Santa, que comencem amb la benedicció de rams i palmes, i en la Missa escoltem el relat de la Passió del Senyor; aquests esdeveniments ens preparen per la gran celebració del Triduum Pasqual.

DIUMENGE DE RAMS

Les misses a les mateixes hores que els diumenges

A 3/4 de 12

A la plaça de Santa Maria BENEDICCIÓ DE PALMES i RAMS

A les 5 de la tarda

CELEBRACIÓ COMUNITÀRIA DE LA PENITÈNCIA

Aclamem Jesús que entra a Jerusalem, perquè creiem que el seu amor fins a la mort és font de vida per a nosaltres i per al món sencer

DIJOURS SANT

A les 7 del vespre

MISSA DE LA CENA DEL SENYOR

Des del final de la Missa fins a les 12 de la nit

Adoració de JESÚS EUCARISTIA al Monument

Cap a 2/4 d'11, Rés de Completes

*Jesús dona el pa i el vi de l'Eucaristia als seus deixebles
I el manament de l'amor: que us estimeu els uns als altres.*

DIVENDRES SANT

A les 8 del matí

VIACRUCIS SOLEMNE pels carrers de la Vila (es començarà a l'església del Carme i s'acabarà a l'església de Santa Maria)

A les 5 de la tarda

LITÚRGIA DE LA PASSIÓ i MORT DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST

Celebració de la Paraula

Pregària universal

Veneració de la Creu

Comunió

A les 9 del vespre

PROCESSÓ DELS SANTS MISTERIS

Amb tot l'agraïment, amb tot l'amor del nostre cor, vivim els últims passos del camí de Jesús, mort a la creu per la seva fidelitat a l'amor de Déu i a l'amor envers la humanitat

DISSABTE, VETLLA PASQUAL

A les 9 del vespre

Solemne Vetlla Pasqual

Benedicció del foc nou, litúrgia de la llum

Litúrgia de la Paraula

Benedicció de les fonts baptismals

Renovació de les promeses del Baptisme

Eucaristia

AL-LELUIA! Amb tots els germans i germanes cristians, ens reunim per celebrar que Jesús, el crucificat, viu per sempre. I ens obre a tots el camí de la vida nova, en aquest món i per tota l'eternitat

DIUMENGE DE PASQUA DE RESURRECCIÓ

A les 10

Missa al Carme

A les 12

Missa a Santa Maria

JESÚS ressuscitat obre un camí nou per a tots els qui creiem en Ell. Amb goig, la nit de Pasqua encetem un temps de cinquanta dies en què recordem que Ell viu en nosaltres, i que ens ha donat el seu Esperit

Però aquest camí nou que Jesús ha obert no és només per als creients, podem dir que la Pasqua de Jesús, és la Pasqua del món. En aquest món adolorit i perplex, Jesús hi és present. Hi és present a través de nosaltres, els creients, hi és present també a través de tots els signes de bona voluntat i de servei als altres que tantes persones, sense conèixer a Jesús, duen a terme a tots els racons del planeta
Donem-ne gràcies a Déu. Al-leluia, Al-leluia!

NOTES: Les flors per posar al Monument i a l'altar major, porteu-les, si us plau, al matí del Dijous Sant.

El diumenge de Pasqua, missa a les 10 i a les 12 del matí.

LIENS

Clothing

C. València, 33

Tel. 660 99 50 78

Born in Camprodon

raulcarmona
fotografia

raulcarmonafotografia@gmail.com

www.raulcarmonafotografia.com

675.60.14.76

El petit vegà d'en Pep i la Laura

elpetitvega@mailcat.cat

674 38 99 16

Carrer Sant Roc, 4, baixos · 17867 CAMPRODON

Salutació

Aquest any sí!

Camprodon es prepara per tornar a sentir l'escalfor als carrers del nostre poble i de la nostra gent amb les desfilades dels romans, el viacrucis, la processó de les dones i la processó dels Sants Misteris. Una tradició religiosa, i amb un valor inqüestionable, que atrau tanta gent com tants sentiments i moltes emocions.

Amb més il·lusió que mai, recuperem un dels esdeveniments més importants del nostre poble, després d'aquests temps tan difícils que ens ha tocat viure i que amb molta pena no s'ha pogut portar a terme, com la nostra processó.

Camprodon bategarà un altre cop a toc de tambors, trompetes, cornetes i saetes i la llum de les torxes ens il·luminarà de nou.

Aquesta tradició cultural tan arrelada al nostre poble i a la nostra gent.

I això és gràcies a tothom que, amb ganes i molt esforç, fa possible poder tirar endavant un esdeveniment tan rellevant per al nostre municipi.

Des de l'Ajuntament de Camprodon, i com a regidora de Cultura, volem agrair a tothom que fa possible, any rere any, que puguem gaudir de la processó i més ara després de deixar enrere uns anys marcats per a la pandèmia.

Res més, sinó agrair a tothom que fa possible que això passi, i animar-vos a participar a tots els actes programats en aquesta setmana tan especial i important per a tots nosaltres.

Ens hem de sentir molt orgullosos de la nostra gent i del nostre municipi, Camprodon.

M.ª Àngels Reixach i Sau

Regidora de Cultura de l'Ajuntament de Camprodon

Cal Noi
www.calnoi.info
Tel. 972 74 01 19
CAMPRODON

Can Bundanci
www.apartamentscanbundanci.com
Tel. 972 74 01 19
SETCASES

HOTEL
Sant Roc
Telèfon 972 740 119
www.hotelsantroc.info
Pl. Carme, 4 - 17867 Camprodon (Girona)

ÒPTICA
M. PUJOL SURIÑACH
C/. València, 44 - Tel. 972 74 03 92
17867 CAMPRODON

Taller
LLONGARRIU
Carrer Pla Sant Ramon, nau 4 - Tel. 972 740 484
E-mail: jllongarriu@hotmail.es
17867 CAMPRODON

GIBET
Serveis Tècnics Veterinaris
Especialistes en petits animals i cavalls
Iratí Aldanondo
stv.girbet@gmail.com
972130275 // 681062533

INSTAL·LACIONS GUTIÉRREZ
SERGI GUTIÉRREZ
AIGUA - GAS - CALEFACCIÓ - BIOMASSA
PREVENCIÓ LEGIONEL·LOSI

MANTENIMENTS - REPARACIONS
REVISIONS ANUALS
C. València, 53 - 17867 CAMPRODON
Tels. 972 74 04 37 - 654 25 86 15

OPTIMUS
Can Benet
C/. València, 22-24 - CAMPRODON
Tel. 972 740 008

Penyaqueria
Consol
C/ València, 61
Tel. 972 74 03 40
17867 CAMPRODON (Girona)

gràfics
art en gràfiques
Passeig de la Muralla, 11 bis - Tels. 972 745 837
17867 CAMPRODON
info@grafic.cat

Amb el Sant Crist a les espatlles

Nascut a Camprodon el 20 de novembre de 1936, l'Anselm Bertran i Vila, en "Selmo de Can Vedella", va créixer entre els flocs i taulons de la fusteria de la família. Fill de l'Anselm i la Maria, va anar a estudi on actualment hi ha l'escola Dr. Robert, però "de ben jove ho vaig haver de deixar per treballar al negoci del meu pare, juntament amb el meu germà Josep i seguint la tradició familiar de l'avi i el besavi", explica.

Tot i haver dedicat bona part de la seva vida a l'ofici de fuster, assegura que la seva gran afició, des de ben petit, ha estat l'astronomia. "Un cop jubilat, he fet el que sempre havia volgut: comprar-me un telescopi i passar-me hores i hores mirant les estrelles des del terrat de casa; fer anotacions, dibuixos... en definitiva, contemplar el cel des d'un indret privilegiat com és Camprodon". De fet, l'orgull que sent pel poble que l'ha vist néixer i créixer és molt remarcable. En aquest sentit, deixa clar que una de les coses que més l'omplen és el fet de poder "gaudir de l'entorn, de l'aire que es respira i, sobretot, de les muntanyes".

El seu compromís per les activitats i associacions de la vila ha estat, des de sempre, molt intens. Va ser un dels organitzadors i voluntaris de la Volta Ciclista a Catalunya al seu pas per Camprodon l'any 1967. A més, va formar part del primer grup dels Amics de Sant Antoni, el que va iniciar la rehabilitació de l'ermita; durant un temps va estar a la Junta de la Cooperativa de Fluid Elèctric de Camprodon; va ser un dels Presidents de la Junta del Casal Camprodoní; va ajudar, durant força anys, amb el necessari per a realitzar els Festivals de Patinatge del Club Patí Camprodon; i és soci del Club Esquí Camprodon.

"Sense dubte, l'esdeveniment en el que més m'he implicat i que m'ha acompanyat gairebé tota la vida ha estat la Processó dels Sants Misteris, destaca. L'Anselm va participar-hi per primera vegada "quan tenia 13 o 14 anys" i, en aquell moment, feia de soldat romà. Aquest va ser el seu paper durant una llarga temporada, però circumstàncies de la vida el van dur cap a un altre camí: "amb 18 o 19 anys em vaig unir al pas del Sant Crist, en aquell moment el portaven el meu cosí germà, en Manel Pujol; en Rossendo de Can Sala; en Martí Pujol i en Josep Pujol de les galetes, però en Rossendo va entrar a l'Ajuntament i com que, antigament, tots els membres que en formaven part havien de desfilar al final de la processó, va haver de deixar el seu lloc". Així doncs, va anar a veure en Domènec Tenas, en "Mingo de Can Tasà", el sastre, i qui posteriorment es va convertir en el seu sogre, el qual li va fer la túnica per a poder començar a portar aquest pas.

"No hi he faltat mai, fins i tot quan feia la mili a Figueres vaig demanar permís per poder venir". Recorda que en l'antiga processó es feia més o menys el mateix recorregut que ara, però d'anada i de tornada, i no hi havia relleus. Després d'uns anys sense celebrar-se, un grup de voluntaris la va recuperar, l'any 1986, i l'Anselm va continuar

formant part del pas del Sant Crist, però en aquesta ocasió com a cap i amb noves incorporacions de portants.

Són moltes les vivències al llarg de tots aquests anys, "he experimentat nervis, moments bons i no tan bons, però la rutina sempre ha estat la mateixa: a principis de setmana ja quedàvem amb uns quants portants per treure el Sant Crist de l'església Santa Maria i portar-lo al monestir. El netejàvem i l'adornàvem amb flors per tal que el dijous Sant ja estigués a punt a falta de posar-hi les faldilles vermelles".

La implicació en aquest acte tradicional de Setmana Santa la té tota la família, tant és així que, quan es va reprendre, la seva dona, la Montserrat, va sortir fent llum al mateix pas; la seva filla gran, la Montse, feia de Mare de Déu; i la petita, la Mireia, duia un improperi, el calze. Més endavant va ser la Mireia la que va heretar el paper de Mare de Déu, el qual l'ha acompanyat fins la darrera edició que es va poder celebrar. "La Mireia i jo vam començar i hem acabat al mateix temps, durant tots aquests anys no hi hem faltat ni una sola edició", afirma.

L'Anselm ha portat el pas del Sant Crist fins fa dos anys, quan el 2020, amb la pandèmia, hi va

haver una aturada forçada. D'aquesta manera, la del 2019 va ser l'última "Processó dels Sants Misteris" per a ell, "però, a partir d'ara, la gaudiré des de l'altre costat, veient-la amb ulls orgullosos per primera vegada a la meua vida".

Guiomar Rovelló

Restaurant
LA MURALLA

Especialitats en Peix

C. Catalunya, 13
17867 CAMPRODON

Tel. 972 74 09 00
(Girona)

Carnisseria
TONY

Engràcia Roura i Soler

CARNS SELECCIONADES - MATANÇA PRÒPIA
EMBOTITS I FORMATGES ARTESANALS

Pl. de la Vila, 6 - 17867 CAMPRODON
Tels. 972 74 09 79 - 685 17 39 96
engracia.31@hotmail.es

EXCAVACIONS
MOVIMENTS DE TERRES
SERVEIS DE CAMIÓ-GRUA
TRANSPORTS
DE MATERIALS, etc.

Josep Colomer i Fill, s.l.

La Fia, 3 - 17867 CAMPRODON (Girona)
Tels. 649 70 26 90 - 608 16 48 02
colomerifill@gmail.com

Com formigues

Temps era temps, a la Vall de Camprodon, quan encara no hi havia ni el Pont romànic, en un clar de bosc hi vivia una petita formiga obrera que es deia Xenturria. Aparentment era ben igual que les seves companyes de la colònia: de color negre, un parell d'antenes al cap, sis potes i una gran força innata. Res d'extraordinari; però sí que tenia una habilitat que, sense que ella en fos conscient, la feia sobresortir pel damunt de les demés: posseïa una bondat innata. Era una bona persona. Perdoneu-me, ja que potser seria més correcte dir que era una bona formiga i en aquesta història us explicaré quin tipus de bondat era la seva.

És ben conegut que cadascuna de les formigues, dins de la seva colònia, treballen organitzadament i amb una feina concreta per tal de garantir el bon funcionament del formiguer. La reina pondrà els ous, els mascles la fecundaran i les obreres faran tota la resta de la feina com ara: tenir cura dels ous i les larves, netejar i defensar el formiguer i anar a trobar i transportar menjar perquè una vegada arribi el fred, puguin hivernar tranquil·lament sota terra. Les formigues, doncs, viuen en societat.

El que no és tan conegut és que abans de la Xenturria, les formigues no anaven a buscar el menjar una rere l'altra fent una fila. Això ho va inventar ella!

El cas és que prop del nostre formiguer, s'hi va instal·lar a viure un nou animal que mai abans la Vall havia vist: un home. Era un animal realment inquiet. Ho removia tot. Tallava arbres, movia pedres, aixecava la terra per plantar-hi plantes però només les que ell volia, cuidava alguns animals mentre que a d'altres els matava. Fins i tot canviava el curs del riu! Per les formigues era omnipotent. Tota la Vall aviat va quedar irreconeixible. I aviat això afectà el destí del nostre formiguer.

Un dia, de cop i volta, brollà un corriol d'aigua nou que mai abans havia existit i envoltà per tots cantons el formiguer. Ara ja no es trobaven en un clar de bosc, sinó que les formigues havien quedat atrapades en una mena d'illa. Tot i que el terreny envoltat era gran i hi havia menjar arreu, no n'hi havia prou per a totes les formigues i aviat van començar a tenir problemes d'abastament. O hi trobaven una solució o haurien de traslladar el formiguer.

De seguida es va organitzar una expedició de formigues perquè seguisin el nou corriol d'aigua i descobrisin l'origen d'aquell riu que

els havia aïllat. Entre les formigues valentes que formaven l'expedició hi havia, com no, la Xenturria.

Varen enfilem corriol amunt embarcades en unes fulles que van fer servir de vaixell. El corrent de l'aigua no era fort, però no sense esforç aconseguiren remar a contracorrent. El nou corriol s'havia fet pas amb la seva força i havia fet malbé terreny on abans hi havia herbes, matolls i flors. Varen seguir un dies així i finalment van trobar el culpable de tot. Algú havia desviat el riu cap al clar de bosc on vivien les formigues. I aquest algú era l'home.

Al tornar al formiguer es va convocar una assemblea de savis per tal de decidir com afrontar el problema. El que va quedar clar és que no es podien comunicar amb l'home perquè no parlaven el mateix idioma. Així que són moltes les coses que varen provar però no van solucionar res.

Primer van tornar a desviar el riu al seu curs original. Van dedicar-hi molts dies i esforç per fer-ho, però en unes hores, quan l'home se n'adonà, el tornà a desviar sense ni despenjar-se.

Després van decidir atacar directament l'home. Tot i que val a dir que això el feu enutjar i desesperar considerablement i semblava que fugiria del clar de bosc, ell els atacà amb llimona, vinagre, grans de cafè i altres desagradables olors que realment van fer desesperar les formigues per igual o més.

La Fruiteria
S'accepten encàrrecs per whatsapp
605 500 000
C/ Valencia 54, 17867
Camprodon

Can Gallo
turisme rural
Ctra. d'Espinalva, s/n
17869 Llanars (Girona)
Vall de Camprodon
Tel. 972 740 199
Núm. registre. PG 000189
can.gallo@hotmail.com
www.cangallo.es

ALEX
INSTAL·LACIONS
AIGUA - SANITARIS - CALEFACCIÓ
C/ PLA DE SANT RAMON, 2 BIS
17867 CAMPRODON
TEL: 616 328 647
WWW.ALEXLLAUNER.COM

**Oh!
la la**
CONCEPT STORE
629 365 412
ohlala.camprodon
hola@ohlala-conceptstore.com
Pl. Dr. Robert, 16 Baixos - Local 2
17867 CAMPRODON (GIRONA)
WWW.OHLALA-CONCEPTSTORE.COM

atten
Assessoria
Administració de finques
Comptable
Fiscal
Laboral
Corredoria d'assegurances
Llar - Salut - Vehicles
Vida - Accidents
Comerç - Empreses -
Responsabilitat Civil
Cr. Freixenet, 1 Bxs. -17867 Camprodon
972 740 369
Núm. De Registre DGFAT -J-490GC

CAMPRODON
CASANOVA
Ctra. de Molló, 6 - 17867 CAMPRODON (Girona)
Tel. 972 74 00 50
www.casanovahermanos.com

En una altra ocasió, àdhuc van provar d'endur-se tot el menjar que tenia guardat l'home al seu rebost però tot i que d'aquesta manera les formigues aconseguïen menjar, el formiguer continuava envoltat d'aigua.

No semblava que el problema tingués solució i els ànims i la moral ja havien començat a baixar. Per sort per a tothom, la Xenturria era innatament optimista i finalment trobà una solució gens original: parlar amb l'home. I és que a vegades l'originalitat consisteix en tornar a l'origen.

Val a dir que totes les formigues la van prendre per boja. "Com vols parlar amb l'home si no parlem el mateix idioma?" l'hi deia una formiga soldat. "Que no veus que encara que et vulgui entendre ell és dolent?" deia una obrera. "L'home només pensa en ell i per a ell, no veu ningú ni res que no sigui ell mateix" replicava la reina. A tot això la Xenturria, tranquil·la i segura els hi respongué: "Una imatge val més que mil paraules".

Pocs dies després l'home es trobava descansant en una cadira de casa seva després de tot un dur dia de treballar la terra i peixar els animals i de mil i una feines més. De fet, es trobava absorbt en els seus

pensaments i maldecaps mirant fixament un punt del terra. I de cop i volta, veu aparèixer una formiga amb una fulla alçada, i una altra al darrere seu portant una llavor a les potes i seguidament quatre formigues portant a l'esquena un tros de fusta al damunt de la qual hi havia una altra formiga, i més enrere, en fila de dos, tot de formigues amb una branqueta a la pota i una mena d'escut a l'altra i així un bon munt de formigues més, en fila, en ordre i en silenci, caminant cap endavant, com una corrua, com una filada, com una processó. I tal com les formigues aparegueren, marxaren. L'home no va entendre res, però sí que va despertar la seva curiositat. I més, quan l'endemà, les formigues repetiren el mateix recorregut: apareixien per la porta, feien la volta a l'habitació, i marxaven per on havien vingut.

Al cap d'uns dies i després de repetir-se aquella situació diverses vegades, l'home finalment decidí aixecar-se de la cadira i seguir el camí que les formigues li marcaven i en pocs segons arribà a l'illa amb el formiguer al mig, envoltat per l'aigua. Allà la processó acabava o més ben dit, quedava tallada. I llavors veié la Xenturria, amb la fulla a la pota i fent gestos enèrgicament en direcció al formiguer i a l'aigua. L'home, de cop i volta, ho va entendre tot, i ràpidament va anar a casa a buscar una aixada i en un moment va construir un pas nou per a les formigues fins a casa seva, fins al seu formiguer.

Les formigues no s'ho podien creure. Havien aconseguit desviar el riu, havien foragitat els seus maldecaps, havien guanyat. I el més extraordinari: havien parlat amb l'home. No fa falta dir que van cobrir de glòria la Xenturria per la seva gran idea i sobretot per la seva gran bondat en no dubtar que parlant, tothom s'entén. I per celebrar aquesta gran gesta, a partir de llavors, les nostres formigues decidiren que anirien a buscar el menjar en fila, en processó, per no oblidar mai que amb els homes, per difícil i impossible que pugui semblar, també s'hi pot parlar.

I l'home? Què feu l'home a partir d'aquell episodi? L'home n'ha fet moltes de coses des de llavors, de més bones i de més dolentes, perquè són moltes les coses que pateix, demana o ha d'aprendre. Però de processons també en fa. O no és veritat que fet i fet i a ulls de Déu, l'home també és una formiga?

Marià. R Morer
Cap dels Tambors

Embutidos y Pâtes • Embotits i Pâtes
COSTABONA

Ctra. de França, s/n - 17868 Molló (Girona)
Tel. 972 740 384
costabona@costabona.com - www.costabona.com

Josep Canal Font
Serralleria - Llars de foc

Josep Canal Font
Tel. 972 74 09 39

Josep 699 38 35 03 Ariadna 656 650 310

info@xemenesjoari.com - www.xemenesjoari.com
Pla Sant Ramon 2, 17867, Camprodon (GIRONA)

JUNCÀ

ELECTRICITAT - ELECTRODOMÈSTICS

Carrer València, 59
Tels. 636 26 55 69 - 650 57 94 88
17867 CAMPRODON

Fisio Ter

Laura Pastoret
col. 8983
NIF 43631967R

C. Monestir, 21, baixos
17867 - Camprodon
Tel. 639 084 910

Bar Cucut

Entrepans per emportar

Tel. 972 130 112 - Plaça Dr. Robert, 12
17867 CAMPRODON

JUNCÀ

ROBA PER A LA LLAR I DECORACIÓ.

MIKMAX BARCELONA
LINENASLIK BCN
LASA
VELFONT
MPC
BITE
SODAHIL

C/ València, 59
Camprodon
650 57 94 88
Obert de dimarts a divendres 10:30-13:00 i 17:00-20:00
Dimecres de 10:30-13:00
Dilluns tancat (excepte a l'agost)

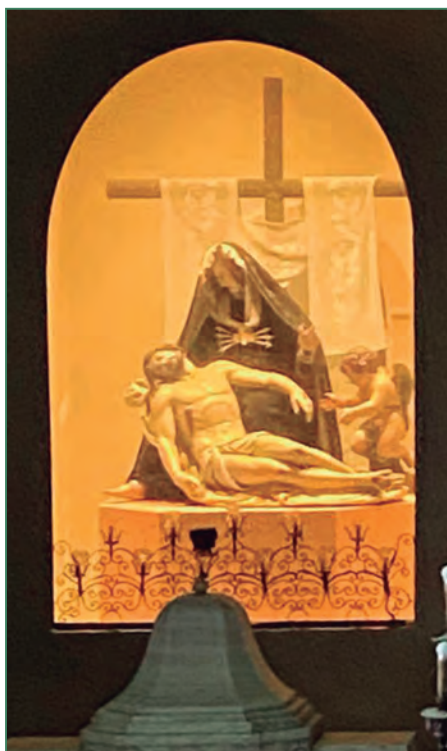
La ciutat dels sants

Diuen que Vic és la ciutat dels sants, segurament perquè en Miquel Llor va escriure una novel·la, l'any 1931, sota el títol de *Laura a la ciutat dels sants*, que va tenir molt ressò en el seu dia. No obstant per a nosaltres, des de Camprodon, la ciutat dels sants és Olot.

A Olot hi va néixer i va evolucionar-hi una activitat artística molt singular entre finals del segle XIX i mitjans del segle XX. Aquesta activitat, que tenia uns fonaments artístics d'un nivell extraordinari, fou la fabricació de tota mena d'articles religiosos, sobretot imatgeria, en diferents materials, ja fos talla en pasta de fusta, cartonatge, etc. tots pintats amb un gran realisme que encara avui ens sorpren.

Els orígens d'aquesta sofisticada activitat es remunta a l'època d'en Ramon Amadeu, que en fou, segurament, un dels primers impulsors a l'ombra del qual s'anaren formant generacions d'artesans i artistes que es van transmetre secrets professionals, molts dels quals s'han perdut per sempre.

Una de les escultures seves de més valor que tenim a Camprodon és *La mare de Déu dels Dolors*, una imatge custodiada al cambril de la capella de la Mare de Déu dels Dolors, a la parròquia de Santa Maria dels Àngels de Camprodon, una magnífica obra de fusta. En realitat es tracta d'un grup escultòric de tres figures: la pròpia Mare de Déu, amb el rostre demacrat per la mort del fill, i un petit angelet que plora al seu costat. La Mare de Déu porta un vestit negre i cabell natural.

La biografia d'en Ramon Amadeu és ben singular: Nascut a Barcelona, fou batejat a la parròquia de Santa Maria del Pi, el 1745. L'any 1761 realitzà pràctiques al taller escultòric d'en Lluís Bonifaç, a Valls. El 1770 va demanar de ser admès al gremi d'escultors, arquitectes i entalladors de Barcelona. Més tard, l'any 1778, va ser admès a l'Acadèmia de Belles Arts de San Fernando de Madrid. Posteriorment va residir a Olot, fugint i perseguit pels francesos durant la guerra contra Napoleó. A Olot va fer un seguit d'imatges, les més notables de les

quals foren un *Sant Crist* i *La Verge del primer dolor*, de Castelló d'Empúries; una *Verge de la Pietat* i un *Sant Bru* per a l'església de Sant Jaume de Barcelona; també una *Santa Teresa* per a l'església dels Sant Just i Pastor, i la *Mare de Déu dels Desemparats*, de l'església del Pi, a Barcelona. D'aquesta època deu ser la nostra *Mare de Déu dels Dolors*. Va morir a Barcelona el 1821 i fou enterrat a l'església del Pi.

Amadeu és considerat el representant més prestigiós del pessebrisme a Catalunya. Com a pessebrista recollí la tradició barroca i popularitzà l'art fent figuretes de terra cuita policromada caracteritzades pel realisme, sota la influència napolitana. Amadeu inicià una tipologia local, costumista, amb les figures dels pastors amb la indumentària de la Garrotxa.

Un nombre important d'obres seves, presents en esglésies, foren destruïdes durant la Setmana Tràgica, i més tard, durant la Guerra Civil; de moltes d'elles, però, se'n conserven fotografies.

La processó del Divendres Sant de Camprodon té una tradició antiquíssima, tot i que en algunes ocasions no s'ha celebrat per causes majors, sempre es recupera i es reprèn tan antic costum. La processó té diferents components que relaten el conjunt de la Passió i Mort de Jesucrist. Seguir-la en silenci és un acte de respecte i profunda emoció.

La majoria del passos són escultures o grups escultòrics construïts a Olot. Molts

25
BASTIMENTS
Aventura
CAMPRODON

Tels. 629 03 15 82 - 972 740 871
activitats@bastimentsaventura.com
www.bastimentsaventura.com

CONSTRUCCIONS
J. Geli, s.L.

C/ Mn. Jacint Verdaguer, 12
Tels. 972 74 70 33 - 629 365 638 - 629 583 920
17864 SANT PAU DE SEGÚRIES (Girona)
e-mail: geli@construccionsjgeli.cat

PENYA BARCELONISTA
de
CAMPRODON i COMARCA

C. Bastiments, 3, 1r pis
Tel. 678 75 91 92
17867 CAMPRODON (Girona)

MARIA GATIUS perruqueria
home - dona

Plaça Dr. Robert, 6 - 17867 CAMPRODON - 972 74 08 28

Cal Marquès
restaurant

ESTIL
CREATIVITAT

Carrer Catalunya 11
17867 Camprodon, Girona
Teléfono: 972 74 02 34
www.restaurantcalmarques.cat

Assessoria
BASSOLS - PASTORET
ECONOMISTES

Paquita Pastoret Busquets
Montserrat Bassols Basagaña

C. València, 52 - 17867 CAMPRODON
Tel. 972 741 086 - paquitapb@logiccontrol.es

d'aquests passos són d'una sola figura i altres en tenen dues o tres com és el cas de l'Oració a l'Hort, la Dolorosa amb Jesucrist als braços, o bé el pas dels Jueus flagel·lant Jesús. Tots ells tenen una qualitat extraordinària, són fets amb fusta, pintats a l'oli i acabats amb vernissos especials; amb una expressivitat que avui seria difícil d'obtenir. La prova d'aquest mestratge és que, en els passos que ha calgut restaurar,

les pàtines dels rostres no han aconseguit la subtilesa i expressivitat dels rostres originals.

L'escola d'Olot, però, ha mantingut encara aquesta tradició artesanal, i podem veure en el museu dels sants, d'una forma molt didàctica, el procés de disseny i construcció de les figures. Aquestes figures han donat la volta al món, i els models repetitius degut als motlles emprats es poden veure en molts racons d'Espanya i Amèrica del Sud. Podem visitar-lo a l'antiga seu de *El Arte Cristiano*, en un adient edifici neogòtic que mostra el conjunt amb gran encert.

Els passos de Camprodon són de la postguerra espanyola, un moment en què la seva fabricació va reeixir i els tallers d'Olot treballaren intensament per refer les imatges que foren destruïdes.

Aquesta producció es complementava amb la creació d'altres elements, com els escolanets que sostenen una caixa per les almoines, (a l'església de Santa Maria, un d'ells ens dona la benvinguda a l'entrar al temple), o bé capgrossos per a les festes populars, i fins i tot, els gegants tan típics

de la nostra terra. Els gegants d'Olot són dels més coneguts i van gairebé sempre acompanyats d'uns 'cavallets' que dansen al seu voltant en dies de festa.

A la parròquia de Camprodon també tenim una escultura de fusta digna de ser admirada: és la *Mare de Déu dels Àngels*, una peça única que presideix el presbiteri de l'església, obra d'en Frederic Marès. Inicialment fou instal·lada en un pedestal damunt d'un muret amb cortinatges del presbiteri, enfront de l'altar. Posteriorment, amb els canvis litúrgics del darrer Concili, es va reestructurar el conjunt i la *Mare de Déu* es va col·locar en la ubicació actual. En Manel Surroca, deixeble d'en Marès, fou l'encarregat d'adaptar la base de la imatge amb la col·locació d'un núvol que substitueix el pedestal que feia de base. En l'escultura original recordareu que hi havia uns angelets de fusta amb instruments musicals que adornaven la base; amb la reforma varen desaparèixer. És probable que algun dia els puguem recuperar, com es va recuperar fa uns anys el *Sant Patllari petit* de plata. Aquells angelets eren una al·legoria avui perduda del nom complet de la parròquia de Santa Maria dels Àngels.

Ferran Vila Barceló
10 de març de 2020

L'Hotel de Camprodon

Plaça Dr. Robert, 3 - 17867 CAMPRODON
Tel. 972 74 00 13 - Fax 972 74 07 16
www.hotelcamprodon.com
info@hotelcamprodon.com

BAR CASAL

CAFETERIA - Mª Teresa

Pl. Dr. Robert, 1 - CAMPRODON

Sweet Moda Íntima

Ens trobaràs al carrer València 50
CAMPRODON

WhatsApp: 659616613

Instagram: @sweetcamprodon

Dels desastres i desgràcies que causaren les guerres carlines a Espanya i sobretot a Catalunya

Al poble de Camprodon també li tocà el rebre

Dissortadament els espanyols, al llarg de la història sempre ens hem de batre uns amb els altres, i als pobles vora la frontera els hi sol tocar el rebre. Té tota raó aquella dita tan antiga: "Vora la frontera i vora el riu no hi facis el niu".

Doncs bé, les tres guerres carlines, la primera (1833-1840), dita dels 7 anys; la segona (1846-1849), dita dels Matiners, perquè atacaven a punta de dia i la tercera (1872-1876), a Catalunya dita dels Trabucaires, varen ser un desastre pel vessament de sang i fets esgarriuosos d'extrema crueltat que deixen Espanya i per descomptat Catalunya en la misèria i els odis; també entre els membres d'una mateixa família.

Tot comença amb la lluita pel tron de Carles Maria Isidre de Borbó i els seus seguidors, carlins, i els partidaris de la que seria Isabel II, lliberals. A més cal tenir en compte el caldo de cultiu de misèria, l'empobriment de la pagesia i, a Catalunya, els principis de la revolució industrial.

Doncs bé, el motiu d'aquestes ratlles, no és parlar de les carlinades, prou se n'ha escrit, sinó de les conseqüències que va tenir per al nostre poble.

Un preludi del que patiríem els camprodonins amb les guerres carlines va ocórrer al 1827, durant la guerra dita dels Agreujats; durà pocs mesos, fruit del descontent i malestar dels catalans. Degut a això diferents bandes voltaven per Catalunya.

Ja abans, a l'abril de 1821, la banda d'en Tomàs Costa (el 'misses') assetjaren el poble exigint una quantitat de diners; se'ls donà i marxaren. I a l'octubre de 1827 Josep Bosoms (Pep de l'Estant) i els seus, convocaren l'Ajuntament exigint 600 duros. Però no

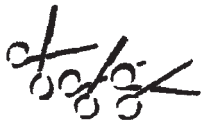
els tenien i l'alcalde demanà ajuda als veïns, si no el poble perillava. Els veïns varen col·laborar i com que tot i així no en feien prou, acudiren a l'església de Sta. Maria (en aquell temps tenien quartos) i als monjos del monestir; ells ja en tenien, però l'abat Parrella va parlar amb el capitost i va aconseguir una rebaixa i marxaren sense fer cap mal.

Al començament de la guerra 100 famílies lliberals d'Olot i Camprodon passaren a França camí de Perpinyà per por de les tropes carlines (Camprodon era lliberal, després la cosa canvià).

Durant les citades guerres era un anar i venir d'un costat a l'altre. Ara carlins, ara lliberals, Perpinyà era el lloc on s'hi acollien tots; també a Sant Llorenç de Cerdans, puig els fugitius passaven per l'Hostal de la Muga. Al final de la guerra hi havia més de 400 carlins a Perpinyà. Era molt conegut en 'Villanotes', de Prats de Molló, especialista a passar gent tant d'una banda com de l'altra.

El 21 de setembre de 1839, un dia abans de la festa major, quan la gent es llevava, trobaren el poble envoltat per 300 carlistes ocupant la Costinyola, St. Antoni i les tres Creus (on avui hi ha el dipòsit de l'aigua). El general Burjo demanà la rendició i els vilatans respongueren amb crits i trets. No es tracta de fer una crònica de guerra sinó dels fets que va patir el poble. Resultat: invasió, violacions, saquejos i l'esmentat general manà encendre el poble; es varen cremar 168 cases, sobretot les de la banda del riu del carrer Sta. Maria (avui carrer València). Al nº 45 d'aquest carrer, a can Bufia, en Miquel Vila (barretinaire) m'ensenyà la biga serrera (és la que aguanta les dues vessants del teulat), socarrada tot al voltant, però valenta. L'única que va servir al refer el teulat. Al cap d'uns dies arribà el general Carbó amb la seva tropa i foragità els carlins.

El rei Carles XII delegà en el seu germà Alfons que es fes càrrec de l'exèrcit de Catalunya. L'Alfons feia un any que estava casat amb Maria de les Neus de Braganza i Borbó. Anaren d'incògnit

BARBERIA FELIU
Josep Feliu Gardella C/ Sant Roc, 20 - Tel. 607 33 14 37
17867 CAMPRODON

RESTAURANT **LES PLANES** DES DE 1970
Camí del Costabona, 2
17868 Espinavell a Molló (Girona)
Tel: 972.74.13.74
www.restaurantlesplanes.com

HOSTAL EL QUINTÀ
 @hostalelquinta
 @hostalelquinta
info@hostalelquinta.com
Tel: 626.564.143/639.550.388
www.hostalelquinta.com

FREIXENET-CAMPRODON
C/ Bastiments, 7 17867 Camprodon
Telèfon: 972 74 09 61
Fax: 972 13 01 94
www.construccionsfreixenet.com
info@construccionsfreixenet.com

CAN JORDI
VINS I QUEVIURES
BAR RESTAURANT
CUINA TRADICIONAL
ESPECIALITAT EN CARN DE POLTRE
ESPINAVELL
972 741 370
666 577 447
canjordirestaurant@gmail.com
segueix-nos a
canjordirestaurant.com

COLLBONI, S.C.
Electricitat, Electrodomèstics, Telecomunicacions
Projectes ICT'S, Projectes elèctrics.
DES DE 1945 AL VOSTRE SERVEI
Plaça Dr. Robert, 10 - 17867 CAMPRODON
Tel. i Fax: 972 74 02 67
Mòbils: Joan: 609 462 686 - Jordi: 609 461 054
e-mail: collboni@sitelcon.com

a Perpinyà on restaren amagats esperant el moment d'entrar a Espanya, evitant els gendarmes. Per fi entraren per l'Hostal de la Muga. El tracte era que els esperaria el capitost Savalls, però no s'hi presentà, perquè aquest no volia tractes amb ningú que estigués per sobre seu. Era el que comandava els carlins de Catalunya; avui ens trobarem aquí, demà allà i així recurrent tota la Garrotxa i anaven passant els dies.

Explico això perquè el 12 de gener de 1873 a les quatre de la matinada arribaren a can Surroca de Beget on foren molt ben rebuts i hi passaren un mes i deu dies. (Els grans propietaris, el Mariner, can Surroca, el Sitjar etc., eren carlistes.)

Eren tan nombrosos els que passaven la frontera que l'any 1872 es posaren d'acord les autoritats franceses i espanyoles i implementaren un cordó sanitari al llarg de la frontera. La nostra zona estava especialment vigilada: la Portella de Mantet, Coll Pregon, Coll d'Ares i el Coll de Malrem.

La casa fortificada de la Masó de Rocabrúna era la caserna del destacament que vigilava la frontera i l'hostal de can Po era l'hostal del Carlí.

En Francesc Savalls, capitost dels carlins de Catalunya destacà per la seva crueltat. A Sant Joan de les Abadesses va afusellar a 116 soldats i oficials sota la carretera d'Olot, a tocar el poble. La vila de Llaers fou l'escenari de l'afusellament de 75 carrabiners per les hosts d'en Savalls. Al bell mig d'un camp hi ha un monument panteó erigit en record seu.

En una excursió amb l'Eloi Cuadrado el propietari del castell ens va ensenyar un botó de metall d'aquells carrabiners, trobat durant un moviment de terres.

Una altra mostra de crueltat és el del pas dels lliberals per Hortmoier, vora d'Oix; el camí que porta a Sta. Maria d'Escalles

passa per un single on els carlins estimbaven als lliberals de viu en viu.

A casa nostra tenim un cas semblant: a Roques Blanques, sobre el veïnat d'Abella, a més d'afusellar-los els estimbaven daltabaix.

*Roques Blanques, sobre el veïnat d'Abella,
on els carlins estimbaven daltabaix als lliberals de viu en viu*

El marquès d'Alfarràs, propietari de cal Noi de Cavallera, de cal Marquès i la Farga de la Colònia Estabanell i el seu canal, en aquell temps hi tenia una foneria, era soci de la societat 'El Veterano Cabeza de Hierro', que en 1854 inaugurà la segona línia de tren de Catalunya (Barcelona – Granollers). El projecte era que més endavant arribés a Sant Joan de les Abadesses per transportar el carbó que extreien de les mines d'Ogassa, de les quals era propietari. A l'esmentada farga, durant la carlinada, es fabricaren bales i pólvora.

Els carlins tenien per norma recaptar fons mitjançant l'impost revolucionari o segrestant i exigint rescat. Sembla que entre d'altres centres de recaptació hi havia Mieres i Camprodon.

TALLER 1894 MORER

Tel. 972 74 00 44
www.tallermorer.com

CALITXÓ
HOTEL RESTAURANT

Passatge El Serrat, s/n - Tel. 972 740 386
17868 MOLLÓ (Girona) www.hotelcalitxo.com

CLUB DE TENNIS CAMPRODON

1 Pista de Tennis «Terra Batuda»
2 Pistes de Tennis «Gespa artificial»
1 Padel - 1 Squash - 1 Frontón
2 Piscines...

Bac de Sant Pere, 1 Tel. i Fax 972 740 812
17867 CAMPRODON
administracion@clubtenniscamprodon.com

Casal Camprodoní

C C

el laboració pròpia

Pairó
carnisseria • xarcuteria

València, 23 T 972 740 147 CAMPRODON

can Polt
TABAC I REGALS

C. València, 4
Tel. 972 74 00 19
canpolit@gmail.com
www.canpolit.cat
17867 CAMPRODON
(Ripollès)

En Carles Bosch, de la Trinxeria, ric propietari, fill de Prats de Molló, vivia a La Jonquera, on fou segrestat i es conta que li digueren que el portarien a Mieres o a Camprodon fins que pagués, i aleshores el deixarien lliure. El portaren a peu fins a Mieres; era l'any 1875.

Durant la guerra dels Matiners un escamot d'uns noranta oficials carlistes procedents de Prats de Molló, entraren pel Coll d'Ares, junt a un grup de trabucaires guiats per un veí de Camprodon que els portà fins a la casa de Salelles, on esperarien l'ordre que els indicaria on havien d'anar. El guia va resultar ser un traïdor i els denuncià a les autoritats de Camprodon i els militars encerclaren la masia. En veure's sorpresos, els trabucaires, tot disparant, varen fer sortir les vaques en estampida; la tropa, desconcertada, reaccionà tard i aconseguiren fugir encara que algun va morir.

El 7 de juliol de 1835, en defensa dels habitants de Molló, l'auxili dels constitucionals de Camprodon van fer passar la frontera als carlins derrotats.

El 22 de setembre de 1839 passaren la frontera dones mig despullades, que havien estat violades a Camprodon.

A l'hospital de can Campa hi ingressà en Marià Vayreda, autor de diversos llibres, entre els quals 'La Punyalada'. Era de l'estat major d'en Savalls i patia icterícia (el fel sobreeixit, en deien abans). L'esmentat hospital de can Campa (avui can Cuadrado), quan varen comprar la casa, les sales tenien nom de sants, sala de Sant Antoni, etc. I a les parets, blanques, la disposició dels llits en números blaus. En aquest hospital hi varen estar Joaquim Bolòs i Miquel Cambó, (en Barrancot).

Al vell cementiri hi varen ser enterrats vint soldats carlistes morts a l'hospital.

Cal recalcar l'ajuda humanitària de les dones fent les feines i passejant ferits pel passeig de la Font Nova.

A la casa de la Campa encara hi ha una placa que diu "Cuartel".

CASA DE LA CAMPA

"Cuartel" dels carlins, encara avui dia podeu veure la placa. Ja es veu a la foto

Si la guerra era acabada a Catalunya encara durà a Espanya.

Camprodon patí molt, quedant en la més absoluta misèria. A més de les guerres va decaure el tèxtil, es va perdre la feina de paraires, teixidors, batans etc., quan exportaven més que poblacions més importants; però l'esperit de treball i la voluntat de la nostra gent de tirar endavant ha fet que, tot i costar molt, hàgim arribat on som ara.

Josep Miró Ballabriga

CARNISSERIA · XARCUTERIA

Colom
Rafel i M.ª Àngels

Especialitat en vedella i xai de la Vall de Camprodon
Embotits casolans, matança i elaboració pròpia
Pl. Dr. Robert, 20 - Tel. 972 74 01 58 - 17867 CAMPRODON (Girona)

TARANNÀ

C. Catalunya, 2 - Tel. 972 13 03 05
17867 CAMPRODON

XARCUTERIA
CAN XANO

C/ València 73 – Plaça Sta. Maria 1
17867 Camprodon
Tel. 972 74 02 11

EMBOTITS ARTESANS · ELABORACIÓ PRÒPIA

Cal Campaner

Isaac Albéniz, 9 - Tel. 972 74 05 24
17867 CAMPRODON

SABATERIA

Roqué

C/. València, 9 - Tel. 687 092 189
17867 CAMPRODON

Estanc
Morer
T. 972 740 708

Obert tot el dia
durant tot l'any

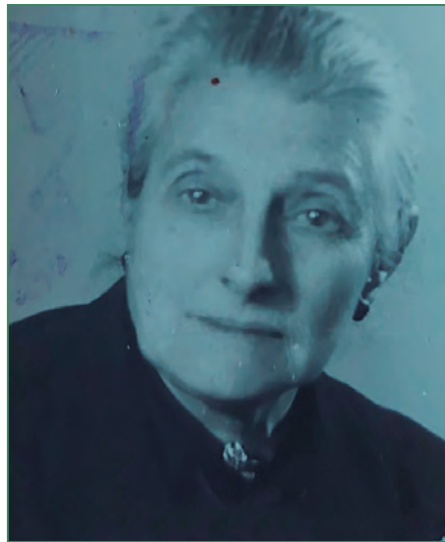
c. Josep Morer, 6 bx
Camprodon

L'Anneta de can Tasà, la llevadora

L'Anna Pujol i Papell (1882/1960), era la gran de vuit germans de can Bundanci. Segurament això devia marcar el fort caràcter que tenia i se li reconeixia. Cal tenir en compte que la seva mare era de can Xicorral i va tenir una clara influència que va predisposar la seva manera de ser. Aquesta família tenia un colmado al carrer Sant Roc. En aquest punt voldria tenir un record per en Daniel, que fa pocs mesos ens ha deixat.

Com es feia a l'època a molts noms se'ls afegia un diminutiu i hom la coneixia per l'Anneta, com la Marieta, la Carmeta, etc. Intentaven ser noms més propers i carinyosos, però amb els pas dels anys aquest costum s'ha anat perdent perquè, la veritat, no eren massa bonics i costaven d'entendre aquestes denominacions.

La seva força de voluntat li va fer estudiar la carrera de llevadora quan ja era una mica gran, cap als trenta-cinc anys. Ho va fer a l'Hospital Clínic de Barcelona i va ser gràcies al seu sogre, en Domènec Tenas, que l'hi va finançar. El seu grau de responsabilitat, i la il·lusió que li feia varen afavorir que enllestís la carrera d'una manera ràpida i brillant.

No hi ha cap mena de dubte, només cal veure que hi ha hagut un cert retorn, que el naixement a la mateixa llar configura un important caliu per a la mare, el fill i la resta de la família, malgrat tenir en compte que si es complica el part hi ha un cert risc per a ells. Però en aquells moments no hi havia alternativa i l'experiència i el tracte de la professional era clau en tot el procés i l'Anneta generava la confiança necessària. Tenia clar què s'havia de fer en cada moment, qui havia d'assistir al part i qui hi sobrava perquè no hi aportava res. El seu crit de guerra només arribar era: "aigua calenta i tova-

lloles netes sempre a punt i en la quantitat necessària".

No hi havia ni dies ni distàncies que impedissin a aquesta dona estar al lloc i en el moment precís. Els seus coneixements i experiència li van fer desenvolupar la seva feina tot repartint tasques d'ajut allà on anés i a qui l'acompanyava en l'esdeveniment. Qui no recorda, ja que moltes mares ho han explicat, el darrer consell que donava a la partera: "un trosset de fusta, mossega'l i prem ben fort"

Com correspon a una professional, rebia una remuneració per la feina que feia i sovint comentava que no tothom complia, però ella es donava per satisfeta de la tasca realitzada si tot acabava bé: "si no em volen o poden pagar, allà ells amb la seva consciència; jo continuaré fent la feina que em pertoca". Fins i tot en temps de la Guerra Civil li agradava explicar que havia assistit a moltes persones necessitades i no en tenia prou amb ajudar-los a néixer, que fins hi tot quan arribava a casa cuinava brou i els hi feia arribar, perquè estava convençuda que la mare era el que més precisava després del part. Era la seva constant recomanació en acabar el part: "ara una bona tassa de brou de

GARATGE JORDI

- Mecànica i electricitat de l'automòbil
- Servei de rentat automàtic i manual
- Pneumàtics
- Productes i recanvis per a l'automoció

Carretera de Sant Joan, 14
17867 CAMPRODON (Girona)
Tels. 972 74 10 49 - 609 30 96 46
garatgejordi@gmail.com

VENTURA associats
economistes

- FISCAL
- LABORAL
- COMPTABLE
- MERCANTIL

Passeig de la Muralla, 6
17867 CAMPRODON (Girona)
Telèfon 972 13 03 08

Cal Xec
el rebost del pirineu català

Isaac Albéniz 1 17867 Camprodon
T +34 972 740 084 www.calxec.com
venda online

Excavacions DANI S.L.

Mas Les Saletes
17869 LLANARS
exdani@exdani.com
Tel. / Fax 972 74 13 56
608 43 30 89 (Dani)
699 09 72 99 (Rosa)

Excavacions i moviments de terres en general,
Urbanitzacions, Venda d'àrids
(sorres, grava i pedra per la construcció),
Terres per jardins, Construcció d'esculleres de
pedra i rocalles per jardins, Obertura i arranjament
de camins i carreteres forestals.

Bar Canigó
COMPRODON

Des del 6 de juny de 1996

Pl. del Carme, 16 - 17867 CAMPRODON

25 ANYS
AMB VOSALTRES

NATURVet

Botiga especialitzada per a animals de companyia:

- Alimentació i complementos
- Perruqueria canina i felina
- Servei veterinari

972 74 14 32 - 606 979 777

• C/València, 38 - 17867 Camprodon

✉ roser.naturvet@gmail.com

• naturvet.camprodon

• @naturvet_camprodon

gallina i d'aquí a poques hores et sentiràs recuperada". Era un gran consell que donava excel·lents resultats. Parlant de consells i això ho sabia molta gent gran de l'època, quan algú tenia mal d'orella, una mica de llet materna calenta a l'interior de la mateixa calmava el dolor. La llet materna té moltes aplicacions que hom desconeix.

Als pobles i masies més allunyats ella no hi anava perquè no hi havia les comunicacions adients. Si ho feia era amb els pocs cotxes que hi havia al poble: el del taller Cuadrado, el del Dr. Badia o el del Dr. Rodà. Sempre hi havia alguna dona gran amb experiència que ajudava al part. Això sí, quan s'assabentava que hi havia alguna embarassada feia mans i mànigues per fer-li arribar uns quants consells abans del part. També és cert que quan es va fer més gran difícilment anava per aquestes muntanyes.

No faltava mai als batejos de les criatures que ajudava a néixer. Els que són grans recorden que la mare, fins que no havia anat a missa a *purificar-se*, no podia sortir de casa i la llevadora la substituïa. Era, deia també, un cert reconeixement a la seva feina. D'aquesta manera tancava el

cercle: tot va bé i la criatura està en bones mans, espiritualment parlant. Fins i tot si la festa del bateig no es feia a casa, la mare també ho tenia difícil per poder ser-hi. Per cert, un bon dia el rector de Llanars li va notificar que ja no es farien més batejos els diumenges perquè feien nosa a les activitats típiques en un festiu. Ella ho va tenir clar. Cames ajudeu-me i cap a Girona a parlar amb el bisbe. Al cap de pocs dies es va trobar el capellà, que li va notificar que els diumenges tornarien a batejar, tot afegint: "Annetta, què has fet?" - "Els festius són sagrats i els batejos no en poden estar exclosos", li va respondre. Aquesta anècdota exemplifica la manera de ser de la llevadora.

Encara molta gent recorda que li van deixar a la porta de can Tasà una criatura acabada de néixer. Ho van fer tenint en compte que el sereno havia de passar al cap de poca estona. L'Annetta la va recollir i es va responsabilitzar de portar-la a Girona, a una institució per a aquests casos. En els primers temps va tenir cura de fer el seguiment tant sanitari com humà del vailet.

També en el paquet de les anècdotes hom recorda que va tenir alguna diferència amb algun germà seu i quan la seva cunyada havia de donar a llum algun fill o filla ella era allà per oferir els seus serveis, aparcant el que els separava en aquells moments. Era la seva manera professional de ser, fins i tot en casos prou enrevessats.

Li agradava recordar que a vegades, quan arribava a algun part es trobava que la família li feia comentaris, entre ingenus i malintencionats: "no en sabíem res, no ens expliquem què deu haver passat" i bestieses similars. Ella ho tenia clar i no tenia pèls a la llengua per recordar-los: "us pensàveu que tot és festejar? El que heu de fer és resar la lletania de Sant Tomàs." I aquí deixo que la imaginació del lector voli cap on vulgui.

Càmping
Vall de Camprodon

BUNGALOUS
TOT CONFORT

Ctra. C-38 de Ripoll a Camprodon
Tel. 972 74 05 07
www.valldecamprodon.net

OBERT A TOTHOM

Càmping
Vall de Camprodon

ZAS
Nùria
Restaurant

Plaça de la Vila, 11 - 17867 CAMPRODON
Tels. 972 740 731 - 676 082 993
zasnuriarest@gmail.com

forn Sant Roc

C/ Isaac Albéniz 4 - Tel. 972 130 537 - CAMPRODON

EL MARINER
Finca privada

Cases de muntanya · Hotel boutique
Espais per celebracions

L'Anneta va tenir un únic fill, en Mingo, (que preferia que l'anomenessin Menec). Ella volia que estudiés per farmacèutic però el seu fill va preferir ser sastre perquè li agradava molt més aquesta professió. Durant molts anys va ser regidor de l'Ajuntament de Camprodon, ja que entenia que era un servei al poble que estimava tant, com altres camprodonins han fet. Va ser el primer pregoner per Sant Patllari. Aquesta tradició que ja mai més s'ha deixat de fer. I tot això ho va compaginar amb la seva gran passió que era el teatre. Va llegir el seu admirat Josep Maria de Sagarra, va escriure, dirigir i interpretar un grapat d'obres. Recordem *L'hereu i la forastera*, on va fer d'actor al costat de la seva filla Núria, la Carme Surinyach, i la Teresina Planesas, entre d'altres. Era una gran persona i tots encara recordem el seu tarannà cordial i pacífic. La seva contribució a les activitats del poble també el portaren a situar-se al final de la processó amb tots els membres de l'Ajuntament (qui no els recorda amb les seves lluent bandes creuades), per després fer llum al Crist (que llavors portaven en Rosendo Sala, en Manel de can Falet, en Martí Pujol, pare, i en Josep Pujol entre d'altres). Després molts fills, gendres i amics han seguit la tradició dels pares com a portants de passos. Només cal recordar a la seva filla i néta en papers prou destacats. Hores d'ara encara a l'entrada de can Vedella es fa el salpàs per Setmana Santa, com a d'altres llars. "És una herència de l'àvia Maria", ens recorda la Mireia. Aquestes són sens dubte les grandeses d'aquest esdeveniment.

Tenia també una bona veu i això el va portar a cantar l'"Stabat Mater", a la Coral de Camprodon. Assistia sempre a la missa

del Gall, que no es perdia mai, com tampoc qualsevol altre concert.

A l'Anneta la va substituir la Mercè Suriñach, per a molta gent la Mercè "pistoleta". Va ser la darrera llevadora de la Vall, alhora que també feia de practicante. A ella li va donar tots els estris que valien, que realment eren molt pocs. La posada en funcionament del CAP a Camprodon i l'Hospital de Campdevànol varen acabar amb aquesta professió tan necessària a la Vall.

La Mercè va dur al món al voltant de 1.200 criatures, que es diu aviat, en uns quaranta-cinc anys de professió. "Hi va haver dies que vaig tenir tres parts", m'explicava. Anar als petits pobles del voltants en ple hivern, amb neu fins els genolls, amb cases gens acondicionades, feia presagiar que la criatura no se'n sortiria, però sortosament molts d'ells van tirar endavant. Els rocs escalfats ajudaven a revifar la mare i el nen.

La família Suriñach recorda que el nom de "pistoleta" provenia de l'avi, que treballava a les mines de Rocabruna i era l'encarregat de col·locar el 'pistolet', que era una escarpa llarga on s'introduïa la dinamita. L'acció consistia a picar i girar, fins que, enclastada a les roques, la feien explotar.

Fins i tot durant uns anys hi va haver una altra llevadora que es deia Monells, però hom coincideix en què hi va estar molt poc.

L'Anneta tenia una exhaustiva relació de notes de tots els parts que havia assistit.

Poc abans de morir la va destruir. "Ningú n'ha de fer res", va manifestar. Un altre exemple del seu tarannà, però potser aquest cop es va equivocar, ja que les notes que prenia de cada part eren un document històric que amb el pas dels anys hagués esdevingut de molt valor tècnic, estadístic i sobretot humà.

En aquest article hem parlat de l'Anneta Tasana, però crec just recordar que tres van ser les Annetes coetànies de forta i marcada personalitat a la vila. Les altres dues eren la de can Pòlit i la de can Bertranpetit

Quan va plegar, perquè l'edat (setanta anys) i la pressió del seu fill van ser importants, no li agradava gens quedar-se a casa, la posava de molt mal humor. Va trobar ràpidament la solució: anar a veure una bona part dels nadons que

havia portat al món i així va anar veient com tota aquella mainada s'anaven fent grans i anaven creixent. Era una manera de donar continuïtat a la feina feta per aquestes dones llevadores que van convertir una professió en una vertadera devoció. Agraïment etern per a totes elles!

(L'article ve acompanyat per diverses fotografies de l'Anneta. En una, s'hi pot veure una autèntica peça de museu, imprescindible en la seva professió: la romana, que deu haver pesat, encara amb lliures, un munt de criatures a tota la Vall de Camprodon, amb el clàssic mocador de farcell per sostenir la mainada en el moment de fer la pesada).

Tot visitant l'Alguer amb la Coral Camprodon

Viatjar a l'Alguer acompanyant la Coral Camprodon ha incentivat la curiositat que sempre he tingut cap el món claverià i, molt especialment, per la figura de Josep Anselm Clavé, un gran prohóm que ha transcendit al nostre temps des de mitjans del segle XIX. El 2024 es compliran 200 anys del seu naixement; tot just va viure mig segle, però la seva obra ha arribat al nostre temps. Precisament aquesta és la qüestió que, convidat pels amics Valentí Clarena i Francesc Bragulat, president i secretari de la coral, vaig plantejar en la conferència que em van fer pronunciar a la sala d'actes de l'ajuntament obrint la commemoració del trentè aniversari de la recuperació de la coral: perquè seguim recordant Clavé?

Amb el director de l'Escola d'Alguerés, a qui van dedicar un parell de cançons homenatjant-lo

Tornar a l'Alguer i connectar amb el món cultural i coral de Sardenya, disposar de temps per conversar contestant preguntes que van quedar penjades en les dues conferències pronunciades –la segona a Cal Marquès parlant de la Il·lustració– va esdevenir una recerca tan agradable com inesperada. M'havien escoltat quan els hi parlava que Clavé transcendia el cant coral, que va utilitzar com un instrument per canviar un món on imperaven la injustícia i la misèria social. Malgrat la seva condició de músic, autor de composicions memorables amb les que el poble català s'identificava, la seva obra social ens ha arribat molt present encara; d'ella va sorgir una potent xarxa associativa i un model de convivència obert i integrador, que hem trobat mimitzat a l'Alguer, constituït en el bastió des del qual han defensat la identitat cultural que comparteixen amb Catalunya.

El president Valentí Clarena i la directora, amb el síndic de l'Alguer i altres autoritats

De Clavé es coneix poc la seva trajectòria com a periodista i dinamitzador sociocultural, organitzador de grans festivals als Camps Elisis, que eren el principal centre d'esbarjo de la Barcelona noucentista. Tampoc és massa coneguda la seva implicació política que el portà al desterrament i a la presó, però també el va fer diputat a Corts, governador civil, president de la Diputació de Barcelona..., des del republicanisme federalista. Escampà el moviment coral per Catalunya amb un centenar de cors federats, sense oblidar les Illes, Catalunya Nord i el País Valencià, on també va incidir.

Analtzant l'expansió de la seva obra, veiem com des del pla de Barcelona les corals van pujar pel Llobregat i pel Ter, sovint a mesura que naixien colònies tèxtils, com va ser el cas de la colònia Estabanell, al local social de la qual també s'hi va fer ball i activitat coral i teatral. I caramelles, una tradició ancestral que va ser potenciada per les societats corals, que també van sorgir a Camprodon en el si d'algun cafè del carrer principal, seguint el model inicial dels cors que Clavé va fer néixer a les tavernes i els cafès on exercia com a músic. No poques d'aquelles corals es van acabar fent els seus propis locals, les seves pròpies seus que aviat es van dotar de sala de ball i teatre, originant casinos o ateneus, que van acabar dotant a Catalunya d'una espectacular xarxa d'equipaments ludicoculturals, on van sorgir societats de socors mutus, cooperatives com la que va existir davant mateix del Pont Nou.

camprodon
loteria
ADMINISTRACIÓ DE LOTERIA Nº 1

C. València, 57 - Tel. 972 74 01 84
info@camprolot.eu
17867 CAMPRODON (Girona)

972.74.06.96 - www.dentaluergo.com

LÍNICA
DENTAL
CAMPRODON

C. VALÈNCIA 32 - 17867 CAMPRODON

Hostal
La Placeta
p**

Plaça del Carme, 9
17867 CAMPRODON
Tel. 972 74 08 07
info@laplacetacamprodon.com

FUSTERIA
Barbonell S.L.

Carrer del Mur, 7
17867 Camprodon (Girona)
Tel. 972 740 838
barbonell.sl@fusteriabarbonell.com

Pâtisserie
Pujol

C. València, 1 - Tel. 972 74 01 22
17867 CAMPRODON

Especialitat
en tortells
i balleria

SALA

C/ Ferrer Bàrbara, 14
Tel. 972 74 01 32
17867 CAMPRODON

Els membres de la Coral Camprodon davant la catedral

Camprodon disposa del Casal Camprodoní -que ara mateix presideix Maria Claret-, hereu del Casino que va promoure el doctor Bartomeu Robert, quan cap al final del segle XIX la burgesia de Barcelona va convertir Camprodon en un important centre d'estiueig. El Dr. Robert que, a més de metge i d'un compromès alcalde de Barcelona, va ser president de l'Ateneu Barcelonès, va fer arribar fins aquí l'ateneisme que, amb les corals i els orfeons, les bandes de música, els ateneus instructius i els periòdics, van ser els agents principals de la II-lustració, la revolució que fonamentà la seva acció en la culturització de les classes populars, aportant els coneixements enciclopèdics que fins aquell moment només eren a l'abast dels eclesiàstics i les elits socials.

L'autor a la seu de l'Obra Cultural de l'Alguer, amb el president d'aquesta i el president de la Coral

Així l'expansió de l'ateneisme arribà a la Vall amb els estiuejants que, en ser una colònia econòmicament privilegiada, tenia una clara predisposició a l'elitisme. Va trigar tres dècades a sorgir la resposta, a partir de la gent del poble vinculada al moviment coral, creant la Renaixença, que va ser popular fins que va desaparèixer en acabar la Guerra Civil, moment en què Teresa Pàmies en el seu llibre "Quan érem capitans" situa en el seu teatret

un míting a un contingent de les Brigades Internacionals, abans de ser evacuats cap a l'estranger.

Arran de les converses a les sobretalles a l'Alguer, he rellegit el llibre "Fruits i llavors" que, editat per la Coral Camprodon el 2012 quan la presidia Maria Collboni, explica a bastament la història de 150 anys de música a la Vall de Camprodon, per descobrir l'existència d'altres corals, algunes relacionades amb la vida parroquial. Val a dir que al cant coral l'Església ha fet aportacions d'extraordinari valor. La pròpia coral actual ha tingut com a mínim un parell de rectors que l'han dirigit i en ella s'uneixen les tradicions corals laica i confessional, donat que el pas dels anys ha diluït antigues cuites. Cal recordar que l'Església va trigar a digerir l'impacte de la II-lustració, fins que a finals del segle XIX el papa Lleó XIII va publicar l'encíclica "Rerum novarum" cridant els cristians al compromís social. El nacionalcatolicisme mai va entendre aquell missatge, com no va tolerar les minories culturals, com no les tolerà Mussolini.

Visitant l'Alguer amb un guia tan excepcional com Carlo Secchi, antic síndic de la ciutat, va ser inevitable comparar ambdues realitats: tant aquí com a la "ciutat catalana d'Itàlia" han estat les associacions les que han salvat la cultura catalana. Clavé, guia i motor de l'associacionisme cultural català, l'home de la II-lustració, la figura a qui més places, carrers i monuments li ha dedicat Catalunya, no s'ho podia imaginar.

Pere Baltà
Març de 2020
Fotos: **Jordi Juncà**

Una de les actuacions de la Coral dirigida per Margarida Guardiola

**Carns
i embotits
ecològics**

C/. Sant Roc, 5
Tel. 972 13 03 87
647 08 99 23
jordi.eva@hotmail.es
www.carnisseriaelpont.com
17867 CAMPRODON

FÀBRICA DE MOBLES

Ctra. Sant Joan, 21 - 17867 CAMPRODON (Girona)
Tels. 972 74 01 81 - 972 74 01 48 · Fax 972 74 10 46
info@moblesmagret.com www.moblesmagret.com

**PIZZERIA
La Rustica**

C/. Catalunya, 11 - CAMPRODON - fontrubiparc@gmail.com
Tel. reserves i encàrrecs: 972 740 994

botiga del pa

la coixinera.

C. Sant Roc, 26
Tel. 872 20 40 93

TEISA 1920

**Estació d'Autobusos
de Camprodon**

Tel. 972 74 71 81

El pas de la vida

Els que em coneixeu bé sabeu que quan parlo és perquè tinc la necessitat vital de fer-ho. I en aquesta ocasió ho vull i ho necessito fer. Necessito dir-vos que em sento feliç perquè de nou surti la nostra processó dels Sants Misteris.

Hem viscut uns quants anys d'incertesa a causa d'aquesta pandèmia que ens han obligat a organitzar-nos i a viure d'una altra manera. Ara amb la situació més controlada, i amb la malaltia menys agressiva que al començament, anem recuperant la normalitat. I jo, que vaig patir l'angoixa de viure la malaltia quan encara no tenia antídote, em sento feliç de poder-ho explicar i de tenir la possibilitat de viure una nova edició de la nostra processó.

La processó és cosa de tots i totes, i només gràcies a la vostra col·laboració, podem fer el que fem per Setmana Santa. Celebrem que podem sortir-hi i gaudir-ne com sempre, amb

respecte i en silenci, units tots en una mateixa acció, la sortida de la processó.

Gràcies i salut per a tothom!

Marc Navarro i Moya

RESTAURANT

Can Rosa
Cuina Casolana

Veïnat d'Abella - 17869 ABELLA (Girona)
Tel. 972 740 740 - Part. 972 740 578
Mòbil 630 248 842

La Pizzeria del Nord
Passione e tradizione italiana

Ferrer Bàrbara, 10
17867 CAMPRODON   Tel. 872 20 42 17

Peleteria Gratacòs

Plaça C.A. Torras, 2
Tel. i Fax 972 74 11 02

17867 CAMPRODON
(Girona)

la cabanya

HOSTAL - RESTAURANT

Tel. 972 13 60 65 - Fax 972 13 61 00

SETCASES (Girona)

lacabanya@lacabanya.es

**CALEFACCIONS
MOLAS**
calefaccionsmolas.com

*Instal·lacions i manteniment de:
- Calefacció de Gasoil i Gas
- Llauneria i PVC
- Llars de foc i estufes
*Manteniment de canonades
*Tractaments d'aigua
*Neteja de canonades i balnearis

Pau Molas 689 505 944
Eduard Molas 608 433 844 972 741 190

MARISTANY
HOTEL-RESTAURANT

Pàrquings - Piscina - Jardí

Av. Maristany, 20 - 17867 CAMPRODON
tel. 972 13 00 78 - fax 972 74 07 78
www.hotelmaristany.com
maristany@hotelmaristany.com

PUNTUACIÓ SOLDATS ROMANS 2019

NOM	ANYS	PUNTS
COMANDAMENT		
Eduard Molas	33	104
Bernat Carola	23	81
Roger Costejà	23	76
Joan Marcer	19	59

SECCIÓ TROPA

Pere Molas	33	108
Pau Vilarrasa	33	101
Jesús Vilarrasa	30	101
Esteve Farrés	31	95
Xavier Moret	29	88
Santi Mesas	24	83
Josep M ^a Colomer	22	83
Venancio Marcer	21	76
Lluís Bassaganya	21	72
Toni Corominas	20	69
Eloi Carola	20	68
Albert Cabanach	20	67
Albert Costa	19	66
Jordi Bassaganya	20	66
Albert Tiñena	18	58
David Sala	15	55
Moisés Sola	17	48
Jordi Moret	9	40
Adrià Selva	12	39
Jordi Sala	11	36
Pau Molas	9	29
Joan Ballesteros	8	26
Àlex Sala	8	25
Joan Grau	6	21
Eduard Molas Jr.	5	16
Marc Vidal	5	15
Dani Pradas	4	14
Xavi Tarruella	3	13
Joan Puigvert	3	13
Ferran Sala	5	12
Jaume Garrigoles	5	10
Miquel Prieto	3	10
Jaume Vidal	3	10
Xevi Camprubí	3	10
David Martí	2	4
Joan Collado	2	4
Oriol Cornet	1	4
Joan Corominas	1	4

Associació dels
Sants Misteris
de Camprodon

PUNTUACIÓ SOLDATS ROMANS 2019

NOM	ANYS	PUNTS
SECCIÓ BANDA 2019		
Marc Molas	31	101
Jordi Pradas	30	100
Pere Serra	30	98
Feliu Coma	25	92
Enric Mateu	29	91
Francesc Vila	28	80
Jaume Hurtos	26	78
Eduard Coma	22	74
Marià Morer	20	73
Xavier Manela	22	63
Francis Paneque	16	57
Josep Solà	18	55
Josep Triadú	16	56
Raül Mesas	16	52
Sergi Coma	17	47
Josep Claret	14	46
Jordi Rigat	15	43
Gerard Pairó	15	42
Oriol Burkhard	11	35
Joan Marcer	10	35
Carles Cortés	10	32
Alexandre Cuadrado	9	29
J. Ramon Ayats	9	28
Marc Coma	5	20
Marc Riera	5	19
Jordi Fernández	3	15
Pol Buxassas	4	14
Àlex Bosch	3	10
Joan Robert Hoefsloot	3	9
Jordi Marcer	2	4
Joel González	1	4

CONFORT LLAR

*La teva tranquil·litat
el nostre objectiu*

*Som gestors integrals dels
problemes de la llar*

*Solucions personalitzades, perquè
cada client és diferent i cada llar
especial*

www.confortllar.com
confortllarcamprodon@gmail.com
621 245 484

SECCIÓ TROPA MENUDA 2019

NOM	ANYS
Xavier Roca Isern	2
Jaume Ayats Costejà	2
Jan Grasiot Mas	2
Pau Solé Boadas	2
Jan Solé Boadas	2
Ferran Moret Sargatal	2

SECCIÓ TROPA MENUDA HOMENATGE Mn. JOSEP SALA

NOM
Joel Bassaganya
Eduard Roca Paneque
Miquel Marcer García
Ferran Dorca Pujol
Xescu Gali Donaire
Biel Marcer Torrens

AUTOMÒBILS Busquets

Taller: Passeig de la Muralla, 5
Exposició i venda: Carrer Josep Morer, 7
Tel. i Fax 972 13 01 31 / e-mail: autobusquets@gmail.com
17867 CAMPRODON

Càmping ELS SOLANS

LLOGUER DE BUNGALOUS

Crta. Molló, Km. 13
17867 CAMPRODON
Tel. 972 130 099 Fax. 972 740 012
www.campingelssolans.com
campingelssolans@campingelssolans.com

M i G

Pintura i decoració, s.c.

695 37 33 41
Moisés V.
695 37 33 43
Gerard P.

migpinturadecoració@gmail.com
LLANARS 17869

Associació dels Sants Misteris de Camprodon